

Helpbook terapeutyczny

**Scenariusze zajęć dla dzieci
z niepełnosprawnością
intelektualną**

Spis treści

Rozdział 1. Scenariusze zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną na etapie edukacji wczesnoszkolnej	5
Scenariusz 1 – Czym są emocje i uczucia?	5
Scenariusz 2 – Rozpoznawanie uczuć u innych ludzi	12
Scenariusz 3 – Ja – jaki jestem	20
Rozdział 2. Scenariusze zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w szkole podstawowej – klasy IV–VIII	29
Scenariusz 1 – Cztery pory roku w drzewie zaczarowane	29
Scenariusz 2 – Wyrażanie uczuć	36
Rozdział 3. Scenariusze zajęć dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w szkole ponadpodstawowej	44
Scenariusz 1 – Przyjaźń	44
Scenariusz 2 – Odmawiam, mam prawo	52

Rozdział 1. Scenariusze zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną na etapie edukacji wczesnoszkolnej

Scenariusz 1	
Temat: Czym są emocje i uczucia?	
Realizacja i czas zajęć	• zwykle jedno spotkanie terapeutyczne – 45 minut
Cele główne	• dostarczenie dziecku informacji na temat tego, czym są uczucia • różnicowanie pojęć „emocje” i „uczucia” • dostarczenie informacji na temat emocji i uczuć • zapoznanie się z podstawowymi emocjami i uczuciami • zdobycie informacji o tym, dlaczego potrzebujemy uczuć i emocji
Cele szczegółowe	Uczeń: • potrafi powiedzieć, co to jest uczucie • potrafi zdefiniować pojęcie emocji • odróżnia emocje od uczuć • zna nazwy podstawowych emocji i uczuć • wie, dlaczego emocje i uczucia są ważne w życiu
Metody pracy	• podająco-poszukująca • rozmowa kierowana • aktywizująca
Formy pracy	• praca indywidualna, a po odpowiedniej modyfikacji ćwiczenia można również wykorzystać w pracy grupowej
Pomoce dydaktyczne	• kredki • ołówki • karta pracy nr 1 – <i>Uczucia</i> • karta pracy nr 2 – <i>Emogwiazdki</i> • karta pracy nr 3 – <i>Czy umiesz rozpoznać uczucia i emocje?</i> • karta pracy nr 4 – <i>Po co nam uczucia i emocje?</i>

Adresaci

Dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, mówiące, odbierające mowę, dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, a także dzieci w normie intelektualnej, w zależności od stopnia funkcjonowania od 5 do 15 lat; ćwiczenia należy zmodyfikować i dostosować do pacjenta w zależności od jego możliwości psychomotorycznych.

Uwaga! Program zawiera zróżnicowane zadania, które mogą być wykorzystane zarówno w pracy z małymi, jak i starszymi dziećmi, należy je jednak odpowiednio dostosować.

Przebieg zajęć

Ćwiczenie 1: Co to są emocje i uczucia?

Opis ćwiczenia:

Pytamy dziecko, czy wie, co to są uczucia i emocje. Pozwalamy mu na wyjaśnienie swoimi słowami pojęć. Następnie systematyzujemy pojęcia, wyjaśniając, że:

- **Uczucia** są bardziej długotrwałe, powstają w naszej głowie; można czuć coś do kogoś albo do czegoś, np. miłość do kogoś albo przyjaźń do kolegi, można kochać swoją zabawkę; uczucia mogą być pozytywne (dobre) i negatywne (złe).
- **Emocje** trwają krótko, powstają w naszej głowie nagle, są silne, np.: mamy urodziny, dostajemy prezent i wówczas czujemy ogromną radość, ktoś nas popchnie i czujemy złość; emocje również mogą być pozytywne i negatywne.

Ilustrujemy i wyjaśniamy różnice, omawiając kartę pracy nr 1.

Ćwiczenie 2. Jakie znasz uczucia i emocje?

Opis ćwiczenia:

Poniżej znajdują się emogwiazdki (karta pracy nr 2). Przedstawiają one różne uczucia i emocje przeżywane przez ludzi. Zastanów się, które stany emocjonalne znasz bardziej, a które mniej.

Pokoloruj emogwiazdki przedstawiające uczucia, które dobrze znasz. Jeśli dziecko nie ma problemu ze zrozumieniem uczuć, prosimy o podanie przykładu, np.: Kiedy ostatnio byłeś wesoły? Kiedy byłeś smutny?

Ćwiczenie 3. Czy umiesz rozpoznać różne uczucia i emocje?

Narysuj jak najwięcej emocji i uczuć, które znasz. Uzupełnij odpowiednie rysunki głów (karta pracy nr 3).

Ćwiczenie 4. Po co nam uczucia i emocje?

Opis ćwiczenia:

Pytamy dziecko, czy wie, po co nam uczucia i emocje? Pozwalamy mu na wyjaśnienie swoimi słowami. Następnie pomagamy w wyjaśnieniu, mówiąc:

- Uczucia i emocje są bardzo ważne i potrzebne.
- Każdy je odczuwa: niemowlak, przedszkolak, uczeń, rodzice, nauczyciele, prezydent, starsi ludzie, pani w sklepie itd.
- Uczucia i emocje są dobre, normalne i bardzo pożyteczne.

Wyjaśniamy, że potrzebne nam są po to, aby... (tutaj pokazujemy kartę pracy nr 4 z tabelą i przykładami). Omawiamy z dzieckiem kolejno wszystkie powody, dla których potrzebujemy emocji i uczuć. Po omówieniu tabeli pytamy: *A tobie po co potrzebne są uczucia? Wskaż palcem na tabeli, do czego są ci potrzebne. Narysuj swoje pomysły na to, dlaczego potrzebujesz emocji.*

Karta pracy nr 1

Uczucia

